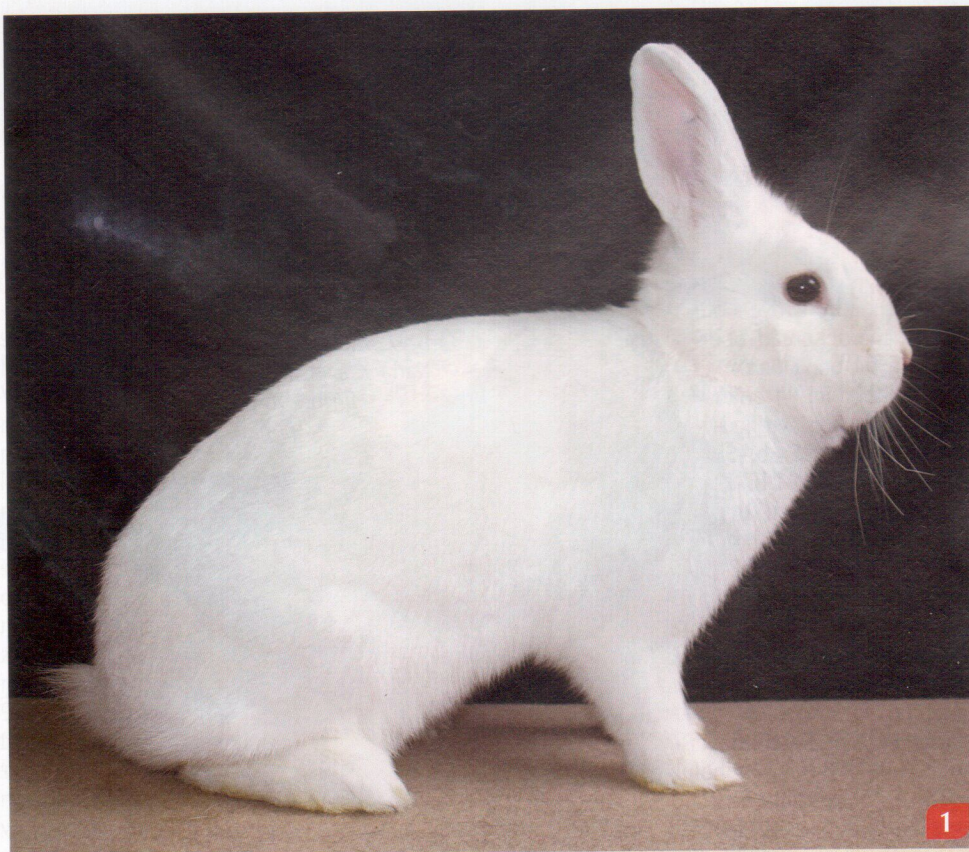

Moravský bílý hnědooký

Patří mezi nejmladší plemena králíků vyšlechtěná u nás. Podle informace našeho předního králikářského odborníka a genetika Ing. Jaroslava Fingerlanda o vzniku černopesíkatého králíka v tehdejší NSR ve výzkumném ústavu v Celle. Článek byl uveden v sedmém čísle časopisu Chovatel v roce 1971. Po jeho vyjití se celá řada našich chovatelů chopila šlechtitelské práce, ať již za účelem vyšlechtění černopesíkatých králíků (chovatel a posuzovatel F. Provazník z Holic), nebo bílého králíka s hnědou duhovkou oka.

1 Samice Mbh

2 Samec Mbh

Šlechtění začali především chovatelé základní organizace ČSCHDZ z Otaslavic u Prostějova. Ke šlechtění bylo použito devět kmenů, dle pohlaví 1,3; šlo o samce Čm a samice Sž. Již v roce 1972 se v generaci F2 vyskytla bílá zvířata s určitým množstvím tmavých pesíků na různých částech těla. Již v roce 1971 byly registrovány první odchovy. V roce 1972 bylo ve výzkumných chovech registrováno 177 mláďat. Tehdy na mé požádání byl vůbec první výsledek šlechtění nového plemene vystaven ve dnech 1.–2. 9. 1973 na okresní výstavě v Olovnici u Kralup nad Vltavou. Dva samce vystavoval další šlechtitel z výzkumného chovu p. Antonín Dvořák ze Zábřehu na Moravě. Králíky na této výstavě popisem posuzoval J. Pecháč ze Skorotic za účasti posuzovatelů V. Chmelíka, J. Patky a J. Vernera. Doporučeno bylo další šlechtění s poznámkou odstranit popelavý nádech na uších, hlavě a zádi. Zvířata byla dobrá v tvaru a srsti. V katalogu byla uvedena pod názvem „bílý hnědooký“. Následně v roce 1975 byla předvedena zvířata na III. jihomoravské výstavě v Brně. To bylo na výstavě, kde po šesti letech se konala expozice posuzovatelů králíků. Do expozice přihlásilo 50 posuzovatelů

174 králíků. Při výstavě se konalo školení posuzovatelů a zejména prověrky znalostí posuzovatelů na sedmi vybraných zvířatech. Expozici králíků a závěry ze školení posuzovatelů v časopisu Chovatel zhodnotil Ing. A. Sekanina, který mimo jiné také uvedl – cituji: *K zajímavosti expozice přispěla nová plemena, a to český černopesíkatý králík, vyšlechtěný chovatelem F. Provazníkem, stejně úspěšně se představil hnědooký králík, vystavovaný chovatelkami a chovateli z Otaslavic.* Tento posuzovatel, který šlechtění od počátku sledoval, se stal duchovním otcem hnědookých králíků. Také musím připomenout, že již v šedesátých letech 20. století se u nás šlechtily východočeská plemena – bílý hnědooký (VČbh) a bílá angora hnědooká (Abho), viz Chovatel č. 7/1968). V té době známý chovatel a také člen redakční rady Chovatele E. Adamec ze Žamberka, později České Skalice, geneticky zpracoval postup šlechtění tzv. východočeského hnědookého králíka, o jehož uznání se však následně v ÚOK chovatelů králíků nejednalo, přestože byl vystavován nejen v Žamberku, ale i v Třebovicích u Lanškrouna chovate-

lem a posuzovatelem J. Dvořákem. Hnědooké angory šlechtit sám E. Adamec.

V měsíci lednu 1984 se uskutečnilo uznávací řízení nového plemena králíků bílé barvy s hnědým okem na Prostějovsku, které bylo nazváno moravský bílý hnědooký. Ve stejném roce se také v Brně konala NV drobného zvířectva s mezinárodní výstavou králíků ze socialistických států, holubů a koček, kde měli zastoupení i chovatelé západních zemí. Na této výstavě se také představilo nové plemeno Mbh, o kterém opět kolega posuzovatel Ing. A. Sekanina v časopisu Chovatel uvedl – cituji: *V historii našeho výstavnictví nebyl snad zaznamenán impozantnější vstup nového plemena našeho původu do chovatelského dění, než jaký připravili hanáctí chovatelé pro moravského bílého hnědookého. Od jeho uznání jako samostatného plemene neuplynul ještě ani rok a pět hanáckých chovatelů (J. Dolák a K. Drábek z Otaslavic, J. Odrážka ze Zátíší a manželé Rolencovi z Vrahovic) předvedlo 18 zvířat takové kvality, že členové paritní komise pro otázky chovu králíků v socialistických státech, která s konečnou platností rozhodla o zařazení tohoto plemena do společného vzorníku, nešetřili slovy obdivu. Zejména kolekce B. Rolencové byla velmi vyrovnaná, chovatelka obdržela čestnou cenu, což dokazuje šlechtitelské umění hanáckých chovatelů.*

Od této výstavy po dobu dalších deseti let se Mbh objevují v počtu 186 zvířat na vrcholových výstavách mladých králíků a o sto méně, tedy 86 kusů jich bylo přihlášeno i na NV v Brně. Mezi nejčastější vystavovatele patří B. Rolencová 8+4 (první číslo značí účast na NV mláďat a druhé číslo je účast v Brně), M. Zbraněk 6+2, J. Jahoda 4+2, Š. Balczyrák 5+1, V. Bojanovský 4+1, I. Rolenc 2+2, M. Jedlička 4+0, O. Stoupenec 4+0, B. Koláček 3+0, K. Drábek 1+1. Na uvedených výstavách vystavovalo dalších dvanáct chovatelů s menším počtem účastí. Na zmíněných výstavách za desetileté období bylo uděleno 14 čestných cen, které získali následující chovatelé: J. Jahoda z Brna – 3, B. Rolencová z Vrahovic – 3, M. Jedlička z Brna – 2, M. Zbraněk z Mořice na Hané – 2, po jedné čestné ceně dostali Š. Balczyrák z Prostějova, V. Bojanovský z Telnice u Brna, K. Drábek z Otaslavic a I. Rolenc z Vrahovic. Již v roce 1987 byl položen základní kámen k založení Klubu chovatelů dvou velmi příbuzných plemen králíků, a to moravských bílých hnědookých a českých černopesíkatých králíků. Ustavující schůze se konala v měsíci říjnu v Rajhradě u Brna. Díky pochopení tamní chovatelské organizace se uskutečnila i první speciální klub, na které bylo předvedeno padesát králíků obou plemen od 17 chovatelů. Klub pro obě plemena dále pořádal speciální výstavy, kde docházelo k vyhodnocení nejlepšího zvířat nejen v kolekcích, ale i jednotlivých králíků obou pohlaví, postupně se začalo i s typizací a následným sledováním odchovů. V roce 2005 došlo k rozdělení klubu